

Hoe werk ik een
handistreaming-beleid
uit in mijn kabinet en mijn
administratie?

Indien nodig kan [een alternatieve versie van deze brochure worden gedownload, die alleen de teksten van deze brochure bevat.](#)

Inhoudsopgave

Enkele tips voor succes	5
1. Wat is handistreaming ?	5
2. Voorbeelden van 8 handistreaming-projecten geleid door de Brusselse regering en begeleid door het CAWaB – Collectif Accessibilité Wallonie Bruxelles in 2018-2019	6
3. Handistreaming, voor wie?	10
4. Wanneer moet handistreaming toegepast worden?	10
5. Voor welk type project ?	11
6. Hoe integreer ik handistreaming in mijn project?	11
7. Wat moeten we concreet doen?	13
8. Check - List	19
9. Brusselse adviesraden voor personen met een handicap	20

Enkele tips voor succes

1. Wat is handistreaming ?

Handistreaming is het betrekken van de handicapdimensie en de bescherming en bevordering van de mensenrechten van personen met een handicap in alle beleidslijnen door personen die verantwoordelijk zijn voor de uitwerking, uitvoering en evaluatie van dat beleid (uit de ordonnantie van 8/12/2016).

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (en elders) was het beleid inzake personen met een handicap tot nu toe vaak de verantwoordelijkheid van de minister voor personen met een handicap.

Met handistreaming is het nu de bedoeling om personen met een handicap weer centraal te stellen bij elke bevoegdheid, in elke administratie, bij elke minister. De regering heeft zich immers met de ordonnantie van 8 december 2016 betreffende de integratie van de handicapdimensie in de beleidslijnen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, geëngageerd om op een transversale manier rekening te houden met de impact van het overheidsbeleid op personen met een handicap. De maatregel moet dus vermijden dat personen met een handicap anders worden behandeld dan personen zonder handicap.

Concreet betekent dit dat iedereen voor zijn bevoegdheden en projecten, en met zijn eigen budget, de nodige middelen moet inzetten voor de inclusie van personen met een handicap, door de obstakels te verwijderen waar deze doelgroep mee geconfronteerd wordt om op gelijke voet met hun medeburgers te leven op sociaal, cultureel en professioneel vlak.

Sinds 1 januari 2019 moeten alle wetsontwerpen en reglementaire projecten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voorafgegaan worden door de Gelijke kansentest. Dat is een tool om de impact van beleidsmaatregelen na te gaan op verschillende bevolkingsgroepen die soms bij algemene beleidsmaatregelen uit de boot vallen als er niet expliciet wordt stilgestaan bij hun specifieke situatie en hun specifieke behoeften. Vooral personen met een handicap zijn daar het slachtoffer van. Sinds 1 maart 2019 is de test ook verplicht voor:

- > **Ontwerpen van beheerovereenkomsten**
- > **Ontwerpen van strategische planningsdocumenten**
- > **Ontwerpen van aanbestedingsstukken en concessiedocumenten betreffende openbare aanbestedingen en concessies die € 30.000 overschrijden**
- > **Ontwerpen van subsidiegidsen**
- > **Ontwerpen van besluiten met het oog op de toekenning van een subsidie waarvan het bedrag € 30.000 overschrijdt**

Voor meer informatie: test.equal.brussel

2. Voorbeelden van 8 handistreaming-projecten geleid door de Brusselse regering en begeleid door het CAWaB – Collectif Accessibilité Wallonie Bruxelles in 2018-2019

Bevoegdheid - Gelijke kansen

Elke dag stellen verschillende Brusselse administraties nieuwe wetten, besluiten en subsidieakkoorden op. Het Gewest heeft besloten om een 'Gelijke kansentest' in te voeren, om onder meer te analyseren welke impact die reglementeringen en andere acties op personen met een handicap hebben.

Drie ontwikkelde maatregelen:

- > Creatie van een luik Handicap in de Gelijke kansentest om na te gaan of de invloed van het project op personen met een handicap in rekening is gebracht.
- > Organisatie van verschillende infosessies voor de administraties om hen te helpen de nieuwe test te begrijpen en in te vullen.
- > Aanpassing van de website van de administratie met toevoeging van een gebruiksaanwijzing en de nodige uitleg.

Bevoegdheid - Gemeentelijke sportinfrastructuur

Personen met een handicap hebben moeilijk toegang tot sportactiviteiten door een gebrek aan toegankelijkheid van sportinfrastructuren en door gebrekkige informatie over de infrastructuur waar ze terecht kunnen. Het is dus belangrijk om maatregelen te voorzien die het publiek toegang bieden tot de sportgelegenheden zodat ze zelf kunnen sporten, of aanwezig kunnen zijn als toeschouwer of begeleider.

Drie ontwikkelde maatregelen:

- > Aanpassing van het besluit tot subsidiëring van de gemeentelijke sportinfrastructuur met het oog op een stijging van 20 % van de subsidie wanneer de infrastructuur toegankelijk gemaakt wordt.
- > Integratie van informatie over de toegankelijkheid van sportinfrastructuur in het Brusselse kadaster dat wordt opgesteld.
- > Realisatie van een sensibiliseringsvideo voor de beheerders van sportcentra om het nieuwe besluit uit te leggen en hen bewust te maken over het belang van een toegankelijk centrum als vector van integratie van personen met een handicap.

Voor evenementen in Brussel moet de brandweer altijd een evacuatieplan voor het publiek goedkeuren. De evacuatie van personen met beperkte mobiliteit was niet duidelijk geïdentificeerd door standaard beveiligingsmaatregelen.

Drie ontwikkelde maatregelen:

- > Analyse en aanpassing van de bestaande procedures om de procedures te kunnen bepalen die een veilige evacuatie van personen met een handicap garanderen.
- > Sensibilisering van de brandweer en organisatoren voor deze problematiek en aanpassing van de procedures.
- > Realisatie van een opleidingsvideo voor de brandweer zodat ze de procedure in hun advies en controles kunnen integreren voor de machtiging om de evenementen te openen.

Personen met een handicap moeten volledig zelfstandig kunnen gaan stemmen. Daarom moet er een hele reeks aanpassingen gebeuren, zowel op het vlak van communicatie, onthaal en toegankelijkheid als wat het vervoer betreft.

Drie ontwikkelde maatregelen:

- > Begeleiding door het CAWaB van de administratie van lokale overheden om rekening te houden met de hele toegankelijkheidsketen bij de organisatie van de gemeenteraadsverkiezingen 2018.
- > Aanpassing van een brochure voor de gemeenten en organisatoren van de verkiezingen enerzijds, en publicatie van informatie voor personen met een handicap anderzijds om uit te leggen welke maatregelen er genomen werden (flyer – video in gebarentaal).
- > Aanpassing van het artikel van het Kieswetboek dat de begeleiding van personen met een handicap in het stembokje tijdens de stemming regelt.

Bevoegdheid - Werkgelegenheid

De dienst 1819, die instaat voor de promotie van het ondernemerschap in Brussel, heeft specifiek vrouwen en ondernemers van buitenlandse origine gesensibiliseerd. In het kader van de handistreaming houdt de dienst in zijn communicatie en opleidingen ook rekening met personen met een handicap.

Drie ontwikkelde maatregelen:

- > Sensibilisering van de dienst 1819 om advies te kunnen bieden aan personen met een handicap.
- > Uitwerking van een brochure met de hulpmiddelen en mogelijkheden voor personen met een handicap om zich als zelfstandige te vestigen.
- > Voorbereiding van een infosessie voor tewerkstellingsactoren, personen met een handicap en representatieve verenigingen om de taboes te doorbreken en het ondernemerschap bij personen met een handicap aan te moedigen.

Bevoegdheid – Milieu

Leefmilieu Brussel staat in voor de aanleg, de renovatie en het onderhoud van talloze parken en groene ruimten in Brussel. Daarvoor volgt de dienst al jarenlang een lastenboek "toegankelijkheid". Dat is echter gebonden aan de gewestelijke stedelijke wetgeving en omvat voornamelijk normen voor personen in een rolstoel. Het handistreaming-project wil de toegankelijkheid van parken en groene ruimten uitbreiden naar alle personen met een handicap.

Twee ontwikkelde maatregelen:

- > Aanpassing van het lastenboek dat Leefmilieu Brussel gebruikt: toevoeging van de technische kenmerken voor 7 categorieën van personen met een handicap in plaats van één (blinde en slechtziende personen, dove en slechthorende personen, personen met een verstandelijke beperking, personen die het moeilijk hebben om te stappen en personen in een rolstoel).
- > Organisatie van een opleiding voor landschapsarchitecten om hen te helpen deze nieuwe criteria in hun dossiers te integreren.

Bevoegdheid - Mobiliteit

Brussel Mobiliteit wil almaar meer Brusselaars ertoe aanzetten om de fiets te nemen in plaats van de auto. Doorgaans verplaatsen niet veel personen met een handicap zich per fiets. Het handstreaming-project wil het gebruik van de fiets door personen met een handicap promoten en aanmoedigen.

Drie ontwikkelde maatregelen:

- > Inventarisering van de diensten en beschikbare informatie voor personen met een handicap die zich in Brussel met de fiets willen verplaatsen. Daarbij hoort informatie over aangepaste fietsen, reparatiepunten, de huur van aangepaste fietsen ...
- > Aanpassing en planning van een opleiding voor personen met een verstandelijke beperking om hen te leren in het verkeer te fietsen.
- > Sensibilisering van de Brusselse 'fietsactoren' en de gewestelijke administratie (Brussel Mobiliteit) om in hun projecten (reparatiewerkshops, opleidingen, verhuur, begeleide rondritten ...) rekening te houden met personen met een handicap.

Bevoegdheid - Financiën

Fiscaliteit kan voor alle burgers dan wel complex lijken, maar voor personen met een verstandelijke beperking is het nog veel moeilijker. Daarom heeft Brussel Fiscaliteit besloten om zijn website beter toegankelijk te maken en zijn communicatie aan te passen voor alle Brusselaars, ook die met een handicap.

Vier ontwikkelde maatregelen:

- > Doorlichting van de site, de campagnes en de communicatiemiddelen.
- > Aanpassing van de website van Brussel Fiscaliteit, toevoeging van video's met gebarentaal en informatie in eenvoudige woorden.
- > Sensibilisering van het communicatieteam van Brussel Fiscaliteit.
- > Uitwerking door het CAWaB en Equal.Brussels van een informatiebrochure voor alle kabinetten en administraties om hen de basis van een inclusieve communicatie uit te leggen.

3. Handistreaming, voor wie?

Handistreaming besteedt bijzondere aandacht aan alle problemen die personen met een handicap meemaken zoals bepaald in de ordonnantie en op het vlak van toegang tot informatie, infrastructuur, diensten, tewerkstelling, huisvesting, vrijetijdsbesteding, onderwijs ...

Bovendien zal het een meervoudige impact hebben als de specifieke behoeften van personen met een handicap in rekening gebracht worden. Wat personen met een handicap vandaag ten goede komt, zal immers ook voordelig zijn voor de ouderen van morgen, gezinnen met jonge kinderen en ouders met een kinderwagen, toeristen met hun koffers en bezorgers met karretjes ...

Dit gaat ons allemaal aan! Wist je dat 80 % van de handicaps tijdens het leven voorkomt, door een ongeval of ziekte. Slechts 20 % van de personen met een handicap heeft een handicap sinds de geboorte.

Personen met een handicap zijn personen met langdurige fysieke, mentale, verstandelijke of zintuiglijke beperkingen die hen in wisselwerking met diverse drempels kunnen beletten volledig, daadwerkelijk en op voet van gelijkheid met anderen te participeren in de samenleving (fragment uit de ordonnantie van 8/12/2016).

Het is niet makkelijk om in alle acties en beleidslijnen rekening te houden met personen met een handicap. Er bestaat immers geen typisch profiel van personen met een handicap. Elke handicap is anders en de daarbij horende moeilijkheden zijn dus ook niet dezelfde. Je wordt niet zomaar een 'handistreaming-verantwoordelijke'. Wanneer handistreaming in de dagelijkse routine wordt toegepast, is het dus belangrijk om zich altijd te laten bijstaan en de representatieve verenigingen van de sector te raadplegen. Dankzij hun dagelijks werk kunnen zij immers de behoeften en moeilijkheden van hun doelgroep bepalen en zo garanderen dat de genomen maatregelen coherent en constructief zijn. Daarenboven pleiten we voor de benoeming en opleiding van een verantwoordelijke 'handistreaming-ambtenaar' in alle Brusselse kabinetten en administraties, en de oprichting van een netwerk handistreaming-verantwoordelijken.

4. Wanneer moet handistreaming toegepast worden?

Zodra een project bestemd is voor de burgers, zal het automatisch invloed hebben op personen met een handicap

5. Voor welk type project ?

Elke minister of staatssecretaris:

- > integreert handistreaming in alle nieuwe beheersplannen, beheersovereenkomsten en andere strategische planningsinstrumenten van de gewestelijke overheidsdiensten die onder zijn of haar bevoegdheden vallen.
- > evalueert elk ontwerp van wetgevende of regelgevende akten vanuit het oogpunt van handistreaming.
- > ziet toe op de toepassing van handistreaming in de gunningsprocedures voor overheidsopdrachten en de toekenning van subsidies (uit de ordonnantie van 8/12/2016).

6. Hoe integreer ik handistreaming in mijn project?

Volgens de ordonnantie 'handistreaming' moeten alle nieuwe projecten in het Gewest voortaan rekening houden met handicaps. Het is ook belangrijk dat bestaande projecten verbeterd worden en dat er een planning en begroting opgemaakt wordt voor de verbetering van situaties waarbij geen rekening werd gehouden met personen met een handicap. Dat zal snel kunnen gebeuren door te profiteren van de kansen die zich tijdens de legislatuur zullen voordoen, maar ook door initiatieven te nemen om het overheidsbeleid inclusiever te maken.

De handistreaming systematisch integreren in elk nieuw project

Elke nieuwe maatregel en elk nieuw project moet uitgewerkt worden met de handistreaming-visie in het achterhoofd. Hoe meer de handistreaming veralgemeend wordt, hoe minder discriminatie er zal zijn en hoe inclusiever onze maatschappij.

Wie van bij de start over de impact op personen met een handicap nadenkt, moet achteraf niets aanpassen

De handistreaming in een bestaand project toevoegen

a. *De gelegenheidsaanpassing*

Zodra een wettekst of een project moet worden aangepast, is het goed eraan te denken welke impact het project in kwestie kan hebben op personen met een handicap. Op basis van de context, de raadpleging van de sector en de evaluatie van bestaande acties, moeten de nodige bepalingen worden voorzien om te garanderen dat de behoeften van personen met een handicap in acht genomen worden.

Voorbeeld uit pilootprojecten :

SPORTINFRASTRUCTUREN: de administratie werkt aan een aanpassing van het kadaster van de sportinfrastructuren. Oorspronkelijk vermeldde het enkel technische informatie zoals het EPB, de beoefende sporten, de inventarisering van de gemeenschappelijke uitrustingen: lokalen voor de sporters en voor de bezoekers. Er was geen informatie voorzien over de toegankelijkheid van de infrastructuur. De aanpassing van het kadaster vormde dus een mooie gelegenheid om de handistreaming toe te voegen. Het team dat verantwoordelijk was voor het project, vroeg zich dan ook af wat de informatiebehoeften van personen met een handicap zijn en waarom bepaalde mensen onder hen zich niet aan een sportactiviteit durven te wagen. Dankzij die analyse, met de sportsector en personen met een handicap, werd er beslist om complete informatie toe te voegen in het kadaster over de toegankelijkheid van de infrastructuur. Om een antwoord te bieden op de verschillende behoeften van elke categorie personen met een handicap werd besloten om de informatie niet globaal te geven maar gedetailleerd per type handicap.

b. *Aanpassing van initiatief:*

Al sinds mensenheugenis worden er acties gelanceerd, zonder handistreaming. Met andere woorden, er werd tot nog toe geen rekening gehouden met de behoeften van personen met een handicap. Het is belangrijk om het project zo snel mogelijk aan te passen.

Voorbeeld uit pilootprojecten:

TEWERKSTELLING: de dienst 1819 werd in 2010 opgericht om het ondernemerschap in Brussel te promoten. In het kader van het pilootproject handistreaming namen de minister en de dienst 1819 het initiatief om de teams te sensibiliseren, informatie te ontwikkelen en personen met een handicap te informeren over de mogelijkheden en risico's als ze zich als zelfstandige willen vestigen.

7. Wat moeten we concreet doen?

Het CAWaB heeft een projectfiche uitgewerkt. Dankzij de tool die voor de 8 pilootprojecten werd gebruikt, is het mogelijk de inwerkingstelling van de handistreaming op te volgen en tegelijk een duidelijke richtlijn te behouden. Deze fiche moet vanaf het begin opgemaakt en vervolledigd worden naargelang het project evolueert.

De projectfiche, een onontbeerlijke tool voor het welslagen van een project

Fiche project					
	Naam van het algemene project	Renovatie of aanleg van nieuwe groene ruimten in Brussel			
	Huidige situatie	Momenteel zijn de nieuwe parken of parken die gerenoveerd worden onderworpen aan de GSV. Aangezien die reglementering enkel minimale toegankelijkheidsnormen omvat die voornamelijk gericht zijn op personen in een rolstoel, zijn de parken, die volgens die normen werden aangelegd, slechts beperkt toegankelijk voor personen met een rolstoel en onvoldoende toegankelijk voor personen uit andere handicapcategorieën.			
1	Benaming van het handistreaming-project	Integratie van de problematiek rond personen met beperkte mobiliteit (PBM) in de brede zin van het woord in elk nieuw project voor groene ruimten in Brussel, zowel bij renovatie als bij aanleg.			
2	Doelstelling handistreaming Beschrijving van alle maatregelen	Bepalen waarom de pas gerenoveerde parken in Brussel nog geen rekening houden met alle PBM-normen. De beperkingen begrijpen om er rekening mee te kunnen houden voor volgende parkprojecten en het huidige lastenboek aanvullen zodat elk nieuw project een aanzet tot toegankelijkheid omvat.			
3	Verantwoordelijke	In het kabinet: Pierre Molter		Bij de administratie: Stephane Vanwijnsberghe	
4	Te ondernemen handistreaming-acties	Actie	Doelgroep	Rangorde van uitvoering/ Uiterste datum	Uitvoerder
		Dit is een essentieel punt aangezien het belangrijk is uit te leggen welke concrete werkmethode er gevolgd zal worden en welke concrete acties op poten gezet worden om de bepaalde doelstelling te bereiken.	Handicap: -visueel -auditief -cognitief -motorisch -andere	1 = Prioritair/ Hoognodig 2 = In tweede instantie 3 = Wordt gefinaliseerd 4 = Uitvoering op langere termijn, finalisering na het einde van de legislatuur	Raming
		Bezoek aan Brusselse parken	Alle PBM	1 / mei-juni	Administratie/CAWaB
		Bedenken van het ideale park	Alle PBM	1 / juni-augustus	WG CAWaB
		Opstellen van de criteria	Alle PBM	1 / september	CAWaB
		Enz.	Enz.	Enz.	Enz.
5	Opvolging van de uitvoering van de handistreaming-doelstelling	Impactindicatoren: Aantal ambtenaren die de opleiding gevolgd hebben Aantal verdeelde of gedownloade gidsen Aantal lastenboeken die de PBM-clausule omvatten enz.			
6	Succesvoorwaarden	Een goede sensibilisering en een goed begrip garanderen van de toegankelijkheidscriteria. Begrijpen hoe belangrijk het is om ze te integreren in de nieuwe lastenboeken en overgaan tot actie.			
7	Raadpleging maatschappelijk middenveld	Wanneer de nieuwe procedure afgerond is, zal ze aan de Brusselse Adviesraad voor Personen met een Handicap (APH) voorgelegd worden voor advies en goedkeuring.			
8	Communicatie over het project	Communiceren naar het grote publiek en meer in het bijzonder naar personen met beperkte mobiliteit, en dat via verschillende communicatiekanalen.			
9	Evaluatie van het project	Planning van een evaluatie in 2020 met het CAWaB om het succes van het project te meten.			

Stap 1: nagaan of mijn project een positieve of een negatieve impact heeft voor personen met een handicap

Er is maar één manier om dat te bepalen: de sector raadplegen.

De handicapsector telt talloze gespecialiseerde verenigingen, die elk geregeld hun eigen memorandum publiceren. Er bestaan ook collectieven en federaties (Collectif Accessibilité Wallonie Bruxelles (CAWaB), Fédération Francophone des Sourds de Belgique, ...) enz.

Al naargelang uw bevoegdheid is het ook mogelijk een advies aan te vragen bij de adviesraden. Dat is bijvoorbeeld het geval voor de Brusselse Adviesraad voor personen met een handicap, de Adviesraad voor personen met een handicap van de COCOF, de Adviesraad voor Gezondheids- en Welzijnszorg van de GGC, en de Adviesraad "Welzijn" van de VGC. Ten slotte kunnen ook de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap (NHRPH) en het Belgian Disability Forum (BDF) met hun advies duidelijkheid scheppen over de situatie in de sector.

Een andere belangrijke bron van informatie is het rapport van het Comité voor de rechten van personen met een handicap van de VN, waarin het verzuim van België wat betreft de inclusie van personen met een handicap wordt vermeld ten opzichte van zijn verplichtingen naar aanleiding van de ratificering van het VN-Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap.

U kunt de memoranda en evaluatieverslagen vrij raadplegen als u meer wilt weten over de toe te passen maatregelen om de levensomstandigheden en de sociale, burgerlijke en professionele deelname van personen met een handicap te verbeteren.

Welke informatie moet de fiche bevatten?

Opsomming van de problemen waar personen met een handicap mee te maken krijgen, om in enkele woorden te kunnen uitleggen waarom het project moet worden aangepast. Het is ook belangrijk om precies te vermelden welke instanties er geraadpleegd werden om de impact te kunnen bepalen.

In geval van een positieve impact kunt u overgaan naar stap 2

In geval van een negatieve impact moet u de aanbevelingen van de raadpleging in uw project integreren voor u naar stap 2 overgaat

Raadplegen is de aanpassing accepteren

Stap 2: bepalen van de handstreaming-doelstelling

Zodra de impact bekend is, moet het project een doelstelling, een rode draad, krijgen. Die moet duidelijk en realistisch zijn. De uitvoering van een project zal gebeuren door de betrokkenheid van verschillende personen en actoren, die telkens concreet moeten begrijpen wat het te bereiken doel is. Deze projectfiche is uiteindelijk het gemeenschappelijke element voor alle betrokkenen, maar ook voor de initiatiefnemer die zich op elk moment kan herinneren waarom hij/zij voor de ene of de andere richting heeft gekozen.

Stap 3: bepalen wie zich binnen het kabinet of de bevoegde administratie voor het project zou kunnen inzetten

Het is erg belangrijk dat er aan beide kanten een contactpersoon is, aangezien hun visies elkaar zullen aanvullen: de persoon uit het kabinet kan de validering van de minister doorgeven en kan op zijn/haar beurt bij de minister over alle acties berichten. De persoon bij de administratie kan het project in de praktijk helpen omzetten en zorgen dat het ook na de verkiezingen wordt voortgezet.

Die personen moeten een handstreaming-opleiding volgen en idealiter al bij de administratie en het kabinet werken. Het is altijd beter om een beroep te doen op de ervaring van bestaand personeel, dan om een handstreaming-verantwoordelijke aan te werven die niet dezelfde invloed en kennis van het terrein zal hebben als zijn/haar collega's. Gedurende het hele project is het ook belangrijk dat deze tandem bijgestaan wordt door een sectordeskundige die hen kan opleiden en adviseren.

Voorbeeld uit pilootprojecten:

BRAND: Het kabinet en de administratie hebben twee contactpersonen aangeduid om het project in goede banen te leiden. Dankzij hun aanstelling konden we vaststellen dat het project voor de uitwerking van een evacuatieprocedure voor PBM tijdens Brusselse evenementen sereen en efficiënt verlopen is. Dankzij een goede communicatie, een goede kennis van ieders beperkingen, en een gemeenschappelijk, constructief overleg konden alle hinderpalen verholpen worden die het project hadden kunnen blokkeren.

Om handstreaming te kunnen doen, is er nood aan een contactpersoon in het kabinet en bij de administratie. De handstreaming-verantwoordelijke moet een opleiding gevolgd hebben om over de reflexen en expertise te beschikken in verband met de specifieke problemen binnen de sector

Stap 4: plannen van de uitvoering van het project

Een project is een geheel van acties. De handistreaming moet op elke actie toegespitst zijn. Het is dus belangrijk om:

- > te bepalen voor welk type personen met een handicap het project bestemd is: personen met een visuele, auditieve, verstandelijke, motorische of andere handicap. Met deze oefening kunnen we ook nagaan of onze acties een impact hebben op alle personen met een handicap en niet op slechts één type.
- > te bepalen hoe dringend de acties zijn: het zal vaak nodig zijn om voorbereidende maatregelen te treffen omdat de volgende acties anders niet realiseerbaar zouden zijn. Het gaat dan om de wijziging van een wettekst, de aanpassing van de opdrachten van een dienst, de uitvoering van onderzoeken of bestelling van statistieken over het thema ... Daarna kunnen de handistreaming-acties concreet uitgevoerd worden. Ten slotte kunt u de acties programmeren die op langere termijn nodig zijn om het project te bestendigen.
- > de uitvoerders te identificeren: elke actie moet aan een persoon of een dienst toegewezen worden.
- > de kosten en de financieringsbronnen te bepalen: bepaalde acties hebben geen financiële impact. Andere vereisen echter een investering op het vlak van werktijd, werkingskosten, of onderaannbesteding. Het is dus belangrijk om elke actie van bij de start te begroten. In tweede instantie is het nodig te bepalen wie de kosten ten laste zal nemen. Door te anticiperen op de eventuele financiële impact is het mogelijk om tijdig op zoek te gaan naar financieringsbronnen zodat een project omwille van onvoorziene budgettaire redenen niet in de uitvoeringsfase moet worden stopgezet.

Stap 5: opvolgen van de uitvoering van de handistreaming-doelstelling

Om ervoor te zorgen dat het project zijn doel bereikt, moeten er evaluatie-indicatoren bepaald worden: op welk moment denken we onze doelstelling bereikt te hebben? Hoe kunnen we dat evalueren? Om dat te doen, bestaan er twee types indicatoren:

- > Gekwantificeerde indicatoren: aantal personen dat een opleiding gevolgd heeft, aantal personen ingeschreven in de sportcentra, aantal downloads op een website, aantal personen dat zelfstandig is komen stemmen ...
- > Prestatie-indicatoren: op basis van een onderzoek is het mogelijk om de mate van tevredenheid van bepaalde doelgroepen te identificeren. Het is dus mogelijk om te bepalen welke quota er bereikt moeten worden. Bijvoorbeeld: 95 % van de personen moet tevreden zijn over de specifieke informatie die een bepaalde dienst heeft doorgegeven.

Stap 6: anticiperen op de succesvoorwaarden

Voor elk project moeten bepaalde basiselementen gerespecteerd worden. Het is belangrijk om die elementen, zoals het vinden van de nodige personen, het nodige budget, de juiste partners, van bij het begin te bepalen...

Stap 7: raadplegen van het maatschappelijk middenveld

Van bij het begin moet er bepaald worden welke organismen geraadpleegd zullen worden om het basisproject goed te keuren, de evolutie te evalueren en de positieve en reële impact ervan op personen met een handicap te valideren.

Stap 8: communiceren over het project

De verschillende acties moeten plaatsvinden op basis van de in de projectfiche vermelde rangorde. Om ervoor te zorgen dat de acties van de verantwoordelijke actoren geschikt zijn voor personen met een handicap en de sector van personen met een handicap moet er tijdens het hele project gecommuniceerd worden. Door over de vooruitgang te communiceren, is het ook mogelijk om feedback te krijgen van de personen die rechtstreeks betrokken zijn.

Voorbeeld uit pilootprojecten:

MOBILITEIT: om personen met een handicap aan te zetten om meer te fietsen, heeft de minister van Mobiliteit met de hulp van Brussel Mobiliteit twee praktijkopleidingen fietsen in de stad, voor personen met een verstandelijke beperking, gepromoot en gefinancierd. Om aan de reële noden en verwachtingen van de betrokken personen tegemoet te komen, werd er een onderzoek gevoerd en verspreid via de verenigingen, om de doelstellingen te bepalen voor de organisatie van de opleiding. Zo werd de opleiding gepland om te voldoen aan een reële vraag van personen met een handicap.

Dankzij communicatie is het mogelijk om directe feedback te krijgen van personen. Door flexibel te zijn, kan het project aan de reële behoeften van personen met een handicap aangepast worden

Stap 9: evalueren van het project

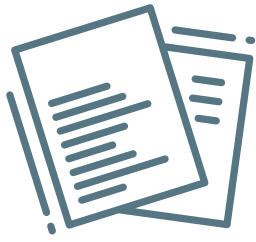
Wanneer alle acties en de proefperiode afgerond zijn, moet er een evaluatieprocedure voorzien worden om na te gaan of de oorspronkelijke indicatoren in de projectfiche wel degelijk bereikt zijn. Na de evaluatie moet blijken of de acties moeten worden aangepast of dat er nieuwe acties voorzien moeten worden waardoor de oorspronkelijk bepaalde doelstelling alsnog bereikt kan worden.

Voorbeeld uit pilootprojecten:

LOKALE OVERHEDEN: de acties om de verkiezingen toegankelijker te maken, werden door middel van een tevredenheidsenquête geëvalueerd. Door de toegankelijkheid van de verkiezingen te evalueren, konden personen met een handicap (en specifiek met beperkte mobiliteit) hun ervaring delen met de organisatoren van de verkiezingen en de lokale overheden. Uit de enquête bleek dat ze over het algemeen tevreden waren. Ze toonde echter ook aan dat de door het Gewest gepubliceerde informatie voor personen met beperkte mobiliteit haar doel niet had bereikt (flyer, informatie over de opening van de Taxibus-dienst op de verkiezingsdag ...). Voor de volgende verkiezingen moet er dus aan de informatieverbreiding gewerkt worden.

De handistreaming integreren vereist een aanpassing aan de evolutie van de maatschappij, de behoeften en de noden van personen met een handicap. De projecten moeten geregeld geëvalueerd worden en voortdurend evolueren

8.Check - List

Ik heb een project, waar moet ik aan denken?

De checklist van de handistreaming

Vanaf the begin :

- ☒ houdt mijn project rekening met alle types handicaps prend en compte tous les types de handicap
- ☒ werd mijn project voorgelegd aan een extern orgaan (adviesraad of representatieve vereniging)
- ☒ is er over mijn project overlegd met de handistreaming-verantwoordelijke van mijn kabinet en mijn administratie
- ☒ werd mijn project onderworpen aan de Gelijke kansentest, ingevuld volgens de voornoemde consultatie
- ☒ was mijn project binnen een redelijke termijn realiseerbaar en duidelijk bepaald
- ☒ werd er gecommuniceerd naar de betrokken doelgroepen
- ☒ bevat mijn project een procedure voor de evaluatie van het uiteindelijke resultaat (via een certificering of verplichting om een beroep te doen op een erkend deskundige)

Mijn project wordt gefinaliseerd, ik denk eraan om:

- ☒ het betrokken doelpubliek te informeren over de uitgevoerde maatregelen
- ☒ de communicatie aan alle personen met een handicap aan te passen

Bijvoorbeeld: vertaling van schriftelijke content naar gebarentaal en naar eenvoudige woorden, ondertiteling en audiodescriptie van video's, naleving van de contrasten voor affichecampagnes en van de normen voor digitale toegankelijkheid van websites, apps, downloadbare documenten ...

(Deze lijst is niet-exhaustief!)

9.Brusselse adviesraden voor personen met een handicap

De Brusselse adviesorganen voor de sector van personen met een handicap:

Een Brusselse wettekst: de Brusselse Adviesraad voor personen met een handicap:

<http://equal.brussels/>
equal@sprb.brussels

Een project rond mobiliteit en vervoer:

Gewestelijke Mobiliteitscommissie - Sectie personen met een beperkte mobiliteit (GMC - PBM)

<https://mobilite-mobiliteit.brussels/nl/zich-verplaatsen/pbm/de-gewestelijke-mobiliteitscommissie>

Een project onder de bevoegdheid van de COCOF (Commission Communautaire française):

Le Conseil consultatif bruxellois francophone de l'aide aux personnes et de la santé:

<https://phare.irisnet.be/service-phare/a-propos-de-nous/conseil-consultatif/>

Het secretariaat wordt verzeker door de dienst PHARE (secretariat.CCPH@spfb.brussels).

Een project onder de bevoegdheid van de GGC (Gewestelijke Gemeenschapscommissie):

Raadpleeg de Adviesraad voor Gezondheids- en Welzijnszorg van de GGC.

<http://www.ccc-ggc.irisnet.be/nl/organisatie/adviesraad-voor-gezondheids-en-welzijnszorg>

Een project onder de bevoegdheid van de VGC:

Raadpleeg de Adviesraad Welzijn en Gezondheid van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

U kunt ook contact opnemen met: het Brussels Regionaal Overleg Gehandicaptenzorg (BROG).

<http://www.kenniscentrumwwz.be/het-brussels-regionaal-overleg-gehandicaptenzorg-brog>
brog@kenniscentrumwwz.be

Ter informatie:

*De sector voor personen met een handicap en toegankelijkheid is verenigd binnen het **Collectif Accessibilité Wallonie-Bruxelles - CAWaB***

info@cawab.be

www.cawab.be

Redactie: Stéphanie Herman, Julie Martin (AccessAndGo vzw) en Mathieu Angelo (CAWaB)

Lay-out: Emilie Cohrs (AccessAndGo vzw) en Maia Neira Caballero (CAWaB)

